

Utkast 5/12/23

Stockholm den X (inges 1/2/24)

Förvaltningsrätten i Stockholm
avd5.fst@dom.se

Mål nr 22076-23

Agneta Nilsson ./. Region Gotland ang. laglighetsprövning enligt kommunallagen

Region Gotland (Gotlands kommun) efterkommer föreläggandet i aktbilaga 3 enligt följande.

1. Ingivande av begärda handlingar

- Region Gotland inger det överklagade beslutet, d.v.s. beslut den 31 oktober 2023, RS 351, rörande samråd inför Heidelberg Materials ansökan om tillstånd för cementfabriken i Slite, **bilaga 1**. Beslutet är fattat av Regionstyrelsen i Region Gotland och innebär att "Regionstyrelsen beslutar att till Heidelberg Materials Cement Sverige AB [Anm.: Nedan Heidelberg Materials] inlämna upprättat yttrande."
- Region Gotland inger det underlag för det överklagade beslutet (se under rubriken "Beslutsunderlag" på s. 2 i det överklagande beslutet), d.v.s.:
 - Förslag till yttrande från Region Gotland via ombud, daterat 2023-10-31, **bilaga 2**.
 - Underlag för samråd enligt miljöbalken, Heidelberg Materials Cement Sverige AB, daterad 2023-08-30, **bilaga 3**.
 - Minnesanteckningar samråd 2023-09-27, **bilaga 4**.
 - Heidelberg Materials tidsplan, **bilaga 5**.
 - Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-10-04, **bilaga 6**.
- Region Gotland inger anslagsbeviset avseende det överklagade beslutet, **bilaga 7**. Anslaget om protokolljustering sattes upp den 2 november 2023 på anslagstavlan. Anslaget om protokolljustering togs ned den 24 november 2023.

2. Yttrande över Agneta Nilssons överklagande, aktbilaga 1

2.1. Inställning och grunder

Region Gotland yrkar i första hand att domstolen avvisar överklagandet eftersom det överklagade beslutet inte är överklagbart enligt 13 kap. 2 § kommunallagen då det är av rent förberedande eller rent verkställande art.

Region Gotland yrkar i andra hand att domstolen ska avslå överklagandet enligt 13 kap. 8 § kommunallagen eftersom, beslutet har tillkommit på lagligt sätt, beslutet rör något som är en angelägenhet för kommunen, regionstyrelsen som har fattat beslutet har haft rätt att göra det och beslutet strider annars inte mot lag eller annan författning.

2.2. Utvecklande av talan

Heidelberg Materials har i enlighet med 6 kap. miljöbalken genomfört avgränsningssamråd inför en kommande ansökan enligt miljöbalken avseende miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet, närmare bestämt för cementproduktion m.m. Bolaget avser enligt egen uppgift, se bolagets tidplan i **bilaga 5**, att i närtid inge sådan ansökan till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen. Av 30 § nämnda kapitel framgår:

”Avgränsningssamrådet ska ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska se till att de som ingår i samrådsgruppen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett samrådsunderlag.

Om ett undersökningssamråd enligt 24 § första stycket 2 inte har skett, ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.”

Region Gotland är den kommun med vilken Heidelberg Materials är skyldig att samråda (se det första stycket i den kursiva texten ovan). Heidelberg Material skickade därför samrådsunderlaget (se **bilaga 3**) till Region Gotland och inbjöd Region Gotland och berörda statliga myndigheter till två samrådsmöten. Vid det första samrådsmötet företrädde Region Gotland av 16 personer, se s. 1 i minnesanteckningar i **bilaga 4**. Det var personer som arbetar vid samhällsbyggnadsförvaltningen (enhetschef miljö och hälsa, enhetschef plan, enhetschef mark och exploatering, samhällsbyggnadsdirektör, mark- och exploateringsstrateg, miljöskyddsinspektör, räddningschef), teknikförvaltningen (hamnchef, VA-chef, enhetschef underhåll) och regionstyrelseförvaltningen (utvecklingsdirektör, enhetschef samhällsplanering, enhetschef hållbar tillväxt, processledare samhällsbyggnad, planeringsstrateg, ekostrateg). Region Gotland medverkade på detta omfattande sätt eftersom det av innehållet i samrådsunderlaget, se **bilaga 3**, framgår att bolagets verksamhet rör frågor om hamn, miljöpåverkan, påverkan på boendeförhållanden och möjlighet att utveckla området med ytterligare bostadsbebyggelse, åtkomst av kommunalägd mark, användning av kommunala vägar och behov av detaljplaneändring. Vid det andra samrådsmötet företrädde Region Gotland av en person från regionstyrelseförvaltningen och av undertecknad.

Efter samrådsmötena upprättade regionstyrelseförvaltningen utkast till ett skriftligt samrådsyttrande för regionstyrelsen att senare slutligt fatta beslut om. Skälet till det och att det inte var en nämndförvaltning som skulle bereda ärendet för att en politisk nämnd därefter skulle fatta sådant beslut är att samrådsunderlaget innehöll beskrivningar m.m. som berörde flera nämndförvaltningar och flera nämnders sakområden. Ett samlat grepp var därför nödvändigt, vilket regionstyrelseförvaltningen och regionstyrelsen ansvarar för. I det arbetet skedde avstämningar och diskussion med berörda förvaltningar.

På sedvanligt sätt beredde regionstyrelseförvaltningen ärendet, varefter regionstyrelsen fattade beslut (det överklagade beslutet) om det som skulle utgöra Region Gotlands samrådsyttrande gällande Heidelberg Materials avgränsningssamråd.

Region Gotland har inte meddelat något beslut om tillstånd eller liknande, vilket klaganden felaktigt påstår. Heidelberg Materials har inte inlämnat någon ansökan, vilket sökanden felaktigt påstår. Se det första stycket i överklagandet.

Det är korrekt att Region Gotland företräder ”det gotländska samhället”, se det andra stycket i överklagandet, i den här typen av samråd. Det framgår av 6 kap. 30 § miljöbalken, se ovan. Till det ska förtydligas att även Region Gotland är samrådspart enligt lag på sätt som redovisats ovan är det inte ett förhållande som hindrar enskilda att lämna egna yttranden i samrådsskedet, liksom till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen inge synpunkter på bolagets kommande ansökan. Klaganden synes göra gällande att hon genom det överklagande beslutet skulle lida rättsförlust. Det är således inte korrekt.

Vad gäller klagandens nr 1: Region Gotland yttrar sig i sin egenskap av kommun utan att minska enskildas rätt att yttra sig. Det överklagade beslutet är fattat av de personer (politiker) som ingår i regionstyrelsen. Det förhållandet att klagandena inte synes ansluta sig till sakinnehållet i Region Gotlands samrådsyttrande medför inte att det överklagade beslutet är behäftat med någon felaktighet som medför att det ska upphävas med stöd av kommunallagen. Klagandens möjlighet att påverka Heidelberg Materials verksamhet/kommande verksamhet består i att hon själv yttrar sig under samrådsskedet och till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, över bolagets kommande ansökan.

Vad gäller klagandens nr 2: Klaganden gör felaktigt gällande att Region Gotland skulle ha medgett tillstånd. Det korrekta är att Region Gotland inom ramen för det enligt 6 kap. miljöbalken reglerade samrådsskedet har yttrat sig över bolagets samrådsunderlag och att det är Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, som kommer att pröva om det föreligger rättsliga möjligheter att meddela tillstånd. Som sagt, bolaget har dock ännu inte ingivit någon ansökan.

Vad gäller klagandens nr 3: Klaganden framför kritik mot Heidelberg Materials verksamhet.

Vad gäller beskrivningen om tillståndsförhållandena är beskrivningen inte fullständig. Det är viktigt att lägga till att Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen den 13 december 2022 meddelade tillstånd enligt miljöbalken (mål nr M 2724-22). Åter igen, klagandens synpunkter mot bolaget är inget som i sig medför att överklagat beslut ska upphävas med stöd av kommunallagen. Hennes rättsliga möjlighet att framföra sina synpunkter och om möjligt påverka bolaget och den kommande rättsliga prövningen av bolagets kommande ansökan består i att hon yttrar sig i samrådsskedet och vid Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, efter det att bolaget ingivit ansökan och nämnda domstol har kungjort ansökan.

Klaganden avslutar med: ”Överklagar att Reg Gotland medgivit till utbyggnad av cementfabriken i Slite.” Det är ett felaktigt påstående. Det korrekta är att Region Gotland inte har medgivit något tillstånd, att Region Gotland saknar rättslig möjlighet till sådant medgivande (det är Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen enligt lag ska pröva bolagets kommande ansökan) och att det som Region Gotland har gjort är att inkomma med samrådsyttrande på sätt som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken.

Till stöd för att det överklagade beslutet är av rent förberedande art eller rent verkställande art får framhållas att skyldigheten att yttra sig grundar sig på de regler om samråd som framgår av 6 kap. miljöbalken och att yttrandet i sak inte innefattar någon mer självständig prövning utan endast synpunkter på bolagets samrådshandling och vad Region Gotland önskar att bolaget överväger och utreder i bolagets arbete med den kommande ansökan om tillstånd.

Som ovan

Karin Hernvall

Bilagor

- Bilaga 1** Beslut den 31 oktober 2023, RS 351 rörande samråd inför Heidelberg Materials ansökan om tillstånd för cementfabriken i Slite (det överklagade beslutet).
- Bilaga 2** Förslag till yttrande från Region Gotland via ombud, daterat 2023-10-31.
- Bilaga 3** Underlag för samråd enligt miljöbalken, Heidelberg Materials Cement Sverige AB, daterad 2023-08-30.
- Bilaga 4** Minnesanteckningar samråd 2023-09-27.
- Bilaga 5** Heidelberg Materials tidsplan.

- Bilaga 6** Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-10-04.
Bilaga 7 Anslagsbeviset avseende det överklagade beslutet.